

Prva Noć muzeja u Šumarskom domu

Oliver Vlainić

Hrvatsko šumarsko društvo

Hrvatsko šumarsko društvo ove godine prvi puta se prijavilo za sudjelovanje u 21. Noći muzeja koju organizira Hrvatsko muzejsko društvo. Budući da nije bilo određene teme ovogodišnje Noći muzeja, koja je održana 30. siječnja 2026., HŠD je za temu odabrao svoje obljetnice: 180 godina Hrvatskoga šumarskog društva i 150 godina Šumarskog lista. Kao suorganizator priključile su se i Hrvatske šume d.o.o. Kao priprema za otvorenje Šumarskog doma za posjetitelje, poslije Nove godine uređeni su uredi i dvorane saniranjem i ličenjem zidova oštećenih od potresa. Nakon još nekoliko dana priprema Šumarski je dom spremno dočekao posjetitelje ove popularne i posjećene manifestacije – Noći muzeja. Uz pomoć trojice studenata Fakulteta šumarstva i drvne tehnologije, djelatnica HŠD-a Ana Žnidarec pospremila je i preuredila tri ureda i dvije dvorane potrebne za prijem posjetitelja. Djelatnici Rasadnika UŠP Zagreb dekorirali su ulaz u Šumarski dom te prostorije za šumarsku edukaciju. UŠP Zagreb pripremila je i osigurala sve materijale za edukativne radionice. Branko Meštrić dizajnirao je privlačni plakat Noći muzeja u Šumarskom domu. Profesori Igor Anić i Mario Božić s Fakulteta šumarstva i drvne tehnologije ustupili su nekoliko starih šumarskih alata i osnova gospodarenja za postav, ali i edukaciju posjetitelja.

Dva dana prije same Noći muzeja tajnik HŠD-a Oliver Vlainić sudjelovao je na tiskovnoj konferenciji u organizaciji Hrvatskoga muzejskog društva i Etnografskog muzeja u Zagrebu. Na konferenciji je Hrvatsko šumarsko društvo predstavljeno kao udruga koja prvi put sudjeluje u Noći muzeja.

U dopodnevnim satima 30. siječnja 2026. organizirana je šumarska edukacija za učenike 7. razreda OŠ Josipa Jurja Strossmayera iz Zagreba. Šumske pedagoginje Matea Vuković, Tihana Otmačić i Lucija Vargović iz Hrvatskih šuma pretvorile su veliku dvoranu Šumarskog doma u šumarsku radionicu. U sat vremena boravka učenici su se prvo kratko upoznali sa šumarskom povijesti, a nakon toga prošli zanimljivu šumarsku edukaciju i odigrali društvenu igru šumarski *escape room*.

Predvečer nešto prije 18 sati stigli su prvi posjetitelji Noći muzeja u Šumarski dom. Iako Dom nije muzejska institucija, jedan od razloga njegove izgradnje bio je Šumarski muzej koji je u njemu postojao od 1898. godine do poslije Drugoga svjetskog rata kada je rasformiran. Danas se u Domu nalazi sačuvani reljefni Šumovid Kraljevine Hrvatske i Slavonije, s prikazom šuma po vrsti vlasništva iz 1896. godine, veličine 625 x 340 cm u mjerilu 1:75000 koji je bio izložen na milenijskoj izložbi 1896. godine u Budimpešti odakle je vraćen u Zagreb te je opstao već 130 godina. Mnogi su posjetitelji ostali iznenađeni kad su saznali da se osim Šumovida u Zagreb trebao prenijeti i cijeli Šumarski paviljon s izložbe u Budimpešti (baš kao što je prenesen i poznati Umjetnički paviljon). No šumari su uvijek bili praktičniji pa su drveni paviljon u Budimpešti prodali u Budimpešti, kao i dobar dio

izložaka, a novac upotrebili za izgradnju solidnijeg objekta u Zagrebu, na kraju grada.

Prostorija u kojoj se nalazi šumovid, prema ideji predsjednika HŠD-a akademika Igora Anića, poslužila je za preuređenje u Šumarovu sobu opremljenu starim namještajem, velikom fotografijom s prikazom iskorištavanja slavonskih hrastika, starim osnovama gospodarenja, najstarijom knjigom u knjižnici HŠD-a *Sylvicultura Oeconomica* iz 1732. godine, najstarijim zakonom o šumama iz 1770. godine te knjigama o Josipu Kozarcu, književniku, šumaru i uredniku Šumarskog lista od 1896. do 1898. godine. Vođenje kroz ovaj zanimljiv postav većinom je vodila predsjednica Sekcije za povijest šumarstva Mandica Dasović, a asistirao je Branko Meštrić koji je posjetitelje vodio i u ostalim dvoranama.

U sobi tajnika Olivera Vlainića, koji je bio i prezentator, posjetitelji su mogli vidjeti knjigu zapisnika sjednica Upravnog odbora i Skupština Hrvatsko-slavonskoga šumarskog društva pisanu od 1876. do 1899. godine, Zlatnu knjigu utemeljitelja (donatora) Društva, povelju donatorima iz 1886. godine, člansku iskaznicu iz 1887. godine, primjerak Spomenice šumarstva 1876. – 1926. s kožnim koricama i još nekolicinu eksponata.

Dvorana „Šumarski četvrtak" nudila je, osim najstarije rukopisne šumarske karte šuma Ličke pukovnije iz 1765. godine i foto reprodukcije ulja na platnu „U slavonskim hrastovim šumama", pregled povijesti Šumarskog lista s primjerkom prvoga tiskanog broja 1877. godine i karakterističnim naslovnicama kroz 149 godina izdavanja te promocijom naslovnice prvog broja u jubilarnoj 150. godini izlaženja. Tu se moglo pogledati stare fotografije Šumarskog doma, fotografije i karikature starih šumara, ali i ostale domaće i strane šumarske časopise koji dolaze razmjenom kao i bogatu izdavačku djelatnost hrvatskih šumarskih institucija s vrijednim knjigama.

U Velikoj dvorani Šumarsku edukativnu radionicu za najmlađe vodile su Matea Vuković, Tihana Otmačić i Lucija Vargović. Za edukaciju su između ostalih materijala i alata korištene i senzorne kutije za doživljaj šume. Šuma se tako dočarala mirisom pomoću staklenki ispunjenih lišćem, plodovima, zemljom i drugim uzorcima iz šume. Osjetom dodira prepoznavao se materijal iz šume sakriven u kutijama u koje se mogla zavući ruka i opipati plodovi, listovi, dijelovi bilja. Kutije sa skrivenim zvučnicima emitirale su zvukove iz šume (ptice, kukce, šuštanje lišća) i tako pozivale posjetitelje na osluškivanje prirode. Puno posjetitelja probalo je saditi biljke i većinom su ih odnijeli kući. Šumarski *escape room* je prilagođena društvena igra u kojoj su se odgovori na postavljena pitanja krili na eksponatima unutar Šumarskog doma. Cilj igre nije bio pronaći izlaz već uz niz zagonetki doći do škrinje s blagom iz koje su mogli ponijeti kući sadnice bukve, dječje knjige o šumama ili časopis Hrvatske šume.

Za dodatni ugođaj ispunjen renesansnom glazbom pobrinuo se ansambl blok flauta „Flauto dolce consort" pod vodstvom umjetničkog voditelja Sebastijana Sarape s tri glazbena seta. Svojom izvedbom na drvenim instrumentima dočarali su povezanost šume i glazbe. U tri prostorije cijelo vrijeme prikazivani su foto i video materijali iz povijesti šumarstva i Šumarskog doma te dokumentarne i edukativne emisije o šumarstvu iz naše bogate mediateke.

Ulazno stubište kao i hodnici opremljeni su poučnim pločama iz povijesti hrvatskoga šumarstva i Hrvatskoga šumarskog društva, što će ostati kao stalni postav toga prostora uz povremeno postavljanje tematskih izložbi. Osim upoznavanja s bogatom šumarskom prošlosti posjetitelji su mogli dobiti odgovore na uobičajena pitanja šumarskih laika zašto se uopće sijeku šume i da li je danas manje šume nego prije.

Noć muzeja u Šumarskom domu završila je u 1 sat poslije ponoći. U sedam sati, koliko je Šumarski dom bio otvoren za posjetitelje, kroz naše je prostore prošlo oko 300 posjetitelja, a osim toga sakupljeno je preko 6000 klikova zainteresiranih za program Noći muzeja u Šumarskom domu. Među posjetiteljima bilo je studenata šumarstva i drugih fakulteta, mladih i starih šumara, ljubitelja prirode, kulture i muzeja, obitelji s djecom, a i predsjednik Uprave Hrvatskih šuma d.o.o. Joško Radanović. Svoje zadovoljstvo događajem iskazao je predsjednik HŠD-a akademik Igor Anić koji je i sam pripomogao idejama za uređenje, posudbom dijela eksponata i upoznavanjem posjetitelja s prošlosti šumarstva i HŠD-a.

Prema riječima posjetitelja posebnost šumarske Noći muzeja bila je u tome što se posvetilo svakome tko je došao. Vodilo se grupe, ali i pojedince kroz sve eksponate ili ih se barem uputilo gdje što mogu vidjeti te gdje su izložene najvrjednije stvari. Na ulazu je svima pojašnjeno gdje su došli i mnogi su rado saslušali osnovne informacije o Šumarskom domu i Hrvatskom šumarskom društvu. Obilazak se pretvorio u razgovore koji su prelazili teme izloženih eksponata te prikazali šumare kao otvorenu struku i stručnjake koji će uvijek pojasniti stručne šumarske radove. Zbog tog toplog domaćinstva i prezentacije „muzeja" mnogi posjetitelji su ostali i sat vremena, a mnogi i duže, pa je čitavo vrijeme bio prisutan velik broj gostiju. Interes posjetitelja različitih profila, domaćih i stranaca, starih i mladih, svih struka, nadmašio je očekivanja. Atmosfera je također bila odlična, ponajviše jer gosti nisu znali što ih očekuje te su redom bili iznenađeni sadržajima, oduševljeni i puni pohvala.

Prema pozitivnim reakcijama posjetitelja ovaj vid prezentacije Hrvatskoga šumarskog društva, Šumarskog doma, Hrvatskih šuma d.o.o., kao i šumarstva općenito može se ocijeniti opravdanim i preporučljivim za slično djelovanje i ubuduće, ne samo u Noći muzeja nego i u drugim prigodama važnima za šume, šumarstvo i Hrvatsko šumarsko društvo.

